
Cum iis, qui in Seminariis linguae hebraicae operam dant, saepe sit difficile libros sacros sermone primigenio conscriptos ad manum habere, rem illis non plane inutilem nos facturos esse duximus, si textum hebraicum libri Ruth ederemus. Hunc vero librum selegimus, tum quia et mole parvus, et argumento iucundus, et lingua optimus; tum etiam quia totus diligenter explicatur in commentario philologico mox a nobis edendo, ex quo existimavimus fore, ut non parum emolumenti ad linguam penitius cognoscendam tum alumni tum praesertim professores capere possint.

***

PAUL JOÜON S. J., Professeur à l'Institut Biblique. — *Grammaire de l'Hébreu biblique.* Rome, Institut Biblique Pontifical, 1923. Un vol. in-8°, de XII-543 pages et un fascicule des Paradigmes et Index de 80 pages. Prix: 75 lires italiennes.

« Desiderata e lungamente attesa esce finalmente alla luce questa nuova Grammatica ebraica, che oltre al fare onore all'Istituto Biblico di cui il R. P. Joüon è illustre professore, sarà salutata con entusiasmo da tutti i cultori di studi biblici cui sta a cuore il buon nome e la buona riputazione dei cattolici non solo nel campo esegetico, ma anche nel campo filologico.... L'opera, come l'autore stesso ne dà avviso fin dalla Prefazione (VIII-IX) non è un lavoro di compilazione, ma in molti punti è un lavoro di tipo schiettamente personale; e questo è ciò che ne forma il pregio.... La chiarezza dell'esposizione, l'abbondanza degli esempi riportati quasi integralmente e tradotti, renderanno ai principianti agevole, anzi soave l'uso di quest'opera. Un fascicolo separato contiene copiosi indici: ebraico, analitico e scritturistico, oltre ai varî paradigmi nei quali, per quel che riguarda i verbi, risulta una maggior perfezione e un ordine un po' diverso da quello comunemente seguito, ma assai più vantaggioso ». *Gregorianum,* V [1924], p. 147 sg.

SIGLA ET COMPENDIA:

A	Codex Gr. Alexandrinus.
B	Codex Gr. Vaticanus.
Gr	Graeca versio LXX interpretum.
K	Kᵉtīb.
Pš	Syriaca versio Pešitto.
Q	Qᵉrē.
TM	Textus masoreticus.
Vg	Vulgata.
add.	adde, addendum.
cf.	confer.
del.	dele, delendum.
frt.	fortasse.
l.	lege, legendum.
ms.	codex manuscriptus.
mss.	codices manuscripti
v.	versus.
+	plus.
§	remittit ad paragraphum (§) libri: P. Joüon, *Grammaire de l'hébreu biblique* (1923).

(Lectiones coniecturales, in notis criticis admissae, in commentario: P. Joüon, *Ruth, Commentaire philologique et exégétique* [1924] illustrantur).

RUTH. רות

I.

1 וַיְהִי[1] בִּימֵי שְׁפֹט הַשֹּׁפְטִים וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּלֶךְ
אִישׁ מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בִּשְׂדֵי מוֹאָב הוּא[2] וְאִשְׁתּוֹ
2 וּשְׁנֵי בָנָיו׃ וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נָעֳמִי וְשֵׁם[1]
שְׁנֵי־בָנָיו ׀ מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִים מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה
3 וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי־מוֹאָב וַיִּהְיוּ־שָׁם׃ וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי
4 וַתִּשָּׁאֵר הִיא[1] וּשְׁנֵי בָנֶיהָ׃ וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֹאֲבִיּוֹת
שֵׁם הָאַחַת עָרְפָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר[1]
5 שָׁנִים׃ וַיָּמֻתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׁאֵר הָאִשָּׁה
6 מִשְּׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִישָׁהּ׃ וַתָּקָם הִיא[1] וְכַלֹּתֶיהָ וַתָּשָׁב
מִשְּׂדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בִּשְׂדֵה מוֹאָב כִּי־פָקַד יְהוָה
7 אֶת־עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לָחֶם׃ וַתֵּצֵא מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
הָיְתָה־שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה בַדֶּרֶךְ לָשׁוּב
8 אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה׃ וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לִשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ לֵכְנָה

I, **1** [1] § 118 *c* N | [2] § 146 *c* ‖ **2** [1] § 136 *l* ‖ **3** [1] § 146 *c* ‖ **4** [1] § 133 *g* ‖ **6** [1] § 146 *c*

שֹׁ֣בְנָה אִשָּׁ֔ה לְבֵ֖ית אִמָּ֑הּ[1] יַ֣עַשׂה[2] יְהוָ֤ה עִמָּכֶם֙[3] חֶ֔סֶד
9 כַּאֲשֶׁ֧ר עֲשִׂיתֶ֛ם[4] עִם־הַמֵּתִ֖ים וְעִמָּדִֽי׃ יִתֵּ֤ן יְהוָה֙ לָכֶ֔ם[1]
וּמְצֶ֣אןָ[2] מְנוּחָ֔ה אִשָּׁ֖ה בֵּ֣ית[3] אִישָׁ֑הּ וַתִּשַּׁ֣ק לָהֶ֔ן וַתִּשֶּׂ֥אנָה
10 קוֹלָ֖ן[4] וַתִּבְכֶּֽינָה׃ וַתֹּאמַ֖רְנָה־לָּ֑הּ[1] כִּֽי־אִתָּ֥ךְ נָשׁ֖וּב לְעַמֵּֽךְ׃
11 וַתֹּ֤אמֶר נָעֳמִי֙ שֹׁ֣בְנָה בְנֹתַ֔י לָ֥מָּה תֵלַ֖כְנָה[1] עִמִּ֑י הַֽעוֹד־לִ֤י
12 בָנִים֙ בְּמֵעַ֔י וְהָי֥וּ[2] לָכֶ֖ם לַאֲנָשִֽׁים׃ שֹׁ֤בְנָה בְנֹתַי֙ לֵ֔כְןָ כִּ֥י
זָקַ֖נְתִּי מִהְי֣וֹת לְאִ֑ישׁ כִּ֤י אָמַ֙רְתִּי֙ יֶשׁ־לִ֣י תִקְוָ֔ה גַּ֣ם הָיִ֤יתִי
13 הַלַּ֙יְלָה֙ לְאִ֔ישׁ וְגַ֖ם יָלַ֥דְתִּי בָנִֽים[1]׃ הֲלָהֵ֣ן[1] ׀ תְּשַׂבֵּ֗רְנָה עַ֚ד
אֲשֶׁ֣ר יִגְדָּ֔לוּ הֲלָהֵן֙[1] תֵּֽעָגֵ֔נָה לְבִלְתִּ֖י הֱי֣וֹת לְאִ֑ישׁ אַ֣ל[2]
בְּנֹתַ֗י כִּֽי־מַר־לִ֤י[3] מְאֹד֙ מִכֶּ֔ם כִּֽי־יָצְאָ֥ה בִ֖י יַד־יְהוָֽה׃
14 וַתִּשֶּׂ֣נָה[1] קוֹלָ֔ן וַתִּבְכֶּ֖ינָה ע֑וֹד וַתִּשַּׁ֤ק עָרְפָּה֙ לַחֲמוֹתָ֔הּ
15 וְר֖וּת דָּ֥בְקָה[2] בָּֽהּ׃ וַתֹּ֗אמֶר הִנֵּה֙ שָׁ֣בָה יְבִמְתֵּ֔ךְ אֶל־עַמָּ֖הּ
16 וְאֶל־אֱלֹהֶ֑יהָ שׁ֖וּבִי[1] אַחֲרֵ֥י יְבִמְתֵּֽךְ׃ וַתֹּ֤אמֶר רוּת֙ אַל־
תִּפְגְּעִי־בִ֔י לְעָזְבֵ֖ךְ לָשׁ֣וּב מֵאַחֲרָ֑יִךְ כִּ֞י אֶל־אֲשֶׁ֨ר[1] תֵּלְכִ֜י
אֵלֵ֗ךְ וּבַאֲשֶׁ֤ר[1] תָּלִ֙ינִי֙ אָלִ֔ין עַמֵּ֣ךְ עַמִּ֔י וֵאלֹהַ֖יִךְ אֱלֹהָֽי׃
17 בַּאֲשֶׁ֤ר תָּמ֙וּתִי֙ אָמ֔וּת וְשָׁ֖ם אֶקָּבֵ֑ר כֹּה֩ יַעֲשֶׂ֨ה יְהוָ֥ה לִי֙

8 [1] A πατρός | [2] K יַעֲשֶׂה, Q יַעַשׂ | [3] § 149 *b* | [4] § 150 *a* ‖ **9** [1] § 149 *b* | [2] § 177 *h* | [3] § 133 *c* | [4] § 136 *l* ‖ **10** [1] frt. l. aut add. לֹא ‖ **11** [1] § 113 *n* | [2] § 119 *i* N ‖ **12** [1] § 15 *e* ‖ **13** [1] frt. l. לָהֶם | [2] § 160 *j* | [3] § 152 *d* | [4] § 141 *i* ‖ **14** [1] § 78 *f* | [2] § 118 *f* ‖ **15** [1] Gr + καὶ σύ ‖ **16** [1] § 158 *m*

18 וְכֹה יֹסִיף[1] כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ׃ וַתֵּרֶא כִּי־
מִתְאַמֶּצֶת הִיא לָלֶכֶת אִתָּהּ וַתֶּחְדַּל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ׃
19 וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם[1] עַד־בּוֹאָנָה[2] בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבֹאָנָה[2]
בֵּית לֶחֶם וַתֵּהֹם[3] כָּל־הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמַרְנָה[4] הֲזֹאת[5]
20 נָעֳמִי׃ וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אַל־תִּקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי קְרֶאןָ לִי
21 מָרָא כִּי־הֵמַר שַׁדַּי לִי מְאֹד׃ אֲנִי מְלֵאָה[1] הָלַכְתִּי
וְרֵיקָם[2] הֱשִׁיבַנִי יְהוָה לָמָּה תִקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי וַיהוָה
22 עָנָה[3] בִי וְשַׁדַּי הֵרַע־לִי׃ וַתָּשָׁב[1] נָעֳמִי וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה
כַלָּתָהּ עִמָּהּ הַשָּׁבָה[2] מִשְּׂדֵי מוֹאָב וְהֵמָּה[3] בָּאוּ בֵּית לֶחֶם
בִּתְחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים׃

II.

1 וּלְנָעֳמִי מוֹדַע[1] לְאִישָׁהּ אִישׁ גִּבּוֹר חַיִל מִמִּשְׁפַּחַת
2 אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בֹּעַז׃ וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֶל־נָעֳמִי
אֵלְכָה־נָּא[1] הַשָּׂדֶה וַאֲלַקֳטָה בַשִּׁבֳּלִים אַחַר אֲשֶׁר
3 אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינָיו וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי[2] בִתִּי׃ וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא

17 ¹ § 165 *a* N ‖ **19** ¹ multi mss. ן — | ² § 94 *h* | ³ frt. l. וַתָּהֹם | ⁴ § 155 *b* N | ⁵ § 161 *b* **20** ¹ § 89 *k*; frt. l. מָרִי ‖ **21** ¹ § 126 *a* | ² frt. l. רֵיקָה | ³ Gr Vg עִנָּה: frt. l. עָשָׂה ‖ **22** ¹ § 118 *i* | ² § 145 *e* | ³ § 149 *c*

II, **1** ¹ K מְיֻדָּע, l. Q מוֹדַע **2** ¹ § 114 *d* | ² § 114 *n*

וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה אַחֲרֵי הַקֹּצְרִים וַיִּקֶר[1] מִקְרֶהָ חֶלְקַת
4 הַשָּׂדֶה לְבֹעַז אֲשֶׁר מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ׃ וְהִנֵּה־בֹעַז בָּא
מִבֵּית לֶחֶם וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים יְהוָה עִמָּכֶם[1] וַיֹּאמְרוּ לוֹ
5 יְבָרֶכְךָ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז לְנַעֲרוֹ הַנִּצָּב עַל־הַקּוֹצְרִים
6 לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃ וַיַּעַן הַנַּעַר הַנִּצָּב עַל־הַקּוֹצְרִים
וַיֹּאמַר נַעֲרָה[1] מוֹאֲבִיָּה הִיא הַשָּׁבָה[2] עִם־נָעֳמִי מִשְּׂדֵה
7 מוֹאָב׃ וַתֹּאמֶר אֲלַקֳטָה־נָּא וְאָסַפְתִּי[1] בָעֳמָרִים[2] אַחֲרֵי
הַקּוֹצְרִים וַתָּבוֹא וַתַּעֲמוֹד מֵאָז הַבֹּקֶר וְעַד־עַתָּה זֶה
8 שִׁבְתָּהּ הַבַּיִת[3] מְעָט׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז אֶל־רוּת הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ[1]
בִּתִּי אַל־תֵּלְכִי לִלְקֹט בְּשָׂדֶה אַחֵר וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי[2]
9 מִזֶּה וְכֹה[3] תִדְבָּקִין[4] עִם־נַעֲרֹתָי[5]׃ [1]עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר־
יִקְצֹרוּן[2] וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן[3] הֲלוֹא צִוִּיתִי אֶת־הַנְּעָרִים
לְבִלְתִּי נָגְעֵךְ[4] וְצָמִת[5] וְהָלַכְתְּ אֶל־הַכֵּלִים וְשָׁתִית מֵאֲשֶׁר
10 יִשְׁאֲבוּן הַנְּעָרִים׃ וַתִּפֹּל עַל־פָּנֶיהָ וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה וַתֹּאמֶר
אֵלָיו מַדּוּעַ מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַכִּירֵנִי[1] וְאָנֹכִי נָכְרִיָּה׃

3 [1] § 118 *k* ‖ **4** [1] § 163 *b* | **6** [1] Gr ἡ παῖς ἡ Μωαβεῖτις | [2] § 145 *e* ‖ **7** [1] § 119 *b* | [2] frt. l. בָּעֳמָרִים | [3] Gr οὐ κατέπαυσεν ἐν τῷ ἀγρῷ; frt. l. לֹא שָׁבְתָה שַׁבָּת ‖ **8** [1] § 112 *a* | [2] § 44 *c* | [3] frt. l. כִּי [4] § 44 *f* [5] frt. l. נְעָרַי ‖ **9** [1] frt. praemitte תִּהְיֶינָה | [2] § 44 *e* | [3] frt. l. אחריהם | [4] § 125 *b* | [5] § 78 *g*; 166 *b* ‖ **10** [1] § 124 *l, s*.

11 וַיַּ֤עַן בֹּ֙עַז֙ וַיֹּ֣אמֶר לָ֔הּ הֻגֵּ֨ד הֻגַּ֜ד לִ֗י כֹּ֤ל אֲשֶׁר־עָשִׂית֙
אֶת־חֲמוֹתֵ֔ךְ אַחֲרֵ֖י מ֣וֹת אִישֵׁ֑ךְ וַתַּֽעַזְבִ֞י אָבִ֣יךְ וְאִמֵּ֗ךְ וְאֶ֙רֶץ֙
מֽוֹלַדְתֵּ֔ךְ וַתֵּ֣לְכִ֔י אֶל־עַ֕ם אֲשֶׁ֥ר לֹא־יָדַ֖עַתְּ תְּמ֥וֹל שִׁלְשֹֽׁם׃
12 יְשַׁלֵּ֥ם יְהוָ֖ה פָּעֳלֵ֑ךְ וּתְהִ֨י מַשְׂכֻּרְתֵּ֜ךְ שְׁלֵמָ֗ה מֵעִ֤ם יְהוָה֙
13 אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁר־בָּ֖את לַחֲס֥וֹת[1] תַּֽחַת־כְּנָפָֽיו׃ וַתֹּ֩אמֶר֩
אֶמְצָא־חֵ֨ן בְּעֵינֶ֤יךָ אֲדֹנִי֙ כִּ֣י נִֽחַמְתָּ֔נִי וְכִ֥י דִבַּ֖רְתָּ עַל־לֵ֣ב
14 שִׁפְחָתֶ֑ךָ וְאָנֹכִי֙ לֹ֣א אֶהְיֶ֔ה כְּאַחַ֖ת שִׁפְחֹתֶֽיךָ׃ וַיֹּ֩אמֶר֩ לָ֨ה[1]
בֹ֜עַז לְעֵ֣ת הָאֹ֗כֶל[2] גֹּ֤שִׁי[3] הֲלֹם֙ וְאָכַ֣לְתְּ מִן־הַלֶּ֔חֶם וְטָבַ֥לְתְּ
פִּתֵּ֖ךְ בַּחֹ֑מֶץ וַתֵּ֙שֶׁב֙ מִצַּ֣ד הַקֹּֽצְרִ֔ים וַיִּצְבָּט[4]־לָ֣הּ קָלִ֔י
15 וַתֹּ֥אכַל וַתִּשְׂבַּ֖ע וַתֹּתַֽר׃ וַתָּ֖קָם לְלַקֵּ֑ט וַיְצַו֩ בֹּ֨עַז אֶת־
נְעָרָ֜יו לֵאמֹ֗ר גַּ֣ם בֵּ֧ין הָעֳמָרִ֛ים תְּלַקֵּ֖ט[1] וְלֹ֥א תַכְלִימֽוּהָ׃
16 וְגַ֛ם שֹׁל־תָּשֹׁ֥לּוּ[1] לָ֖הּ מִן־הַצְּבָתִ֑ים וַעֲזַבְתֶּ֥ם וְלִקְּטָ֖ה וְלֹ֥א
17 תִגְעֲרוּ־בָֽהּ׃ וַתְּלַקֵּ֥ט בַּשָּׂדֶ֖ה עַד־הָעָ֑רֶב וַתַּחְבֹּט֙ אֵ֣ת
18 אֲשֶׁר־לִקֵּ֔טָה וַיְהִ֖י כְּאֵיפָ֥ה[1] שְׂעֹרִֽים[2]׃ וַתִּשָּׂא֙ וַתָּב֣וֹא הָעִ֔יר
וַתֵּ֥רֶא[1] חֲמוֹתָ֖הּ אֵ֣ת אֲשֶׁר־לִקֵּ֑טָה וַתּוֹצֵא֙ וַתִּתֶּן־לָ֔הּ אֵ֥ת
19 אֲשֶׁר־הוֹתִ֖רָה מִשָּׂבְעָֽהּ׃ וַתֹּאמֶר֩ לָ֨הּ חֲמוֹתָ֜הּ אֵיפֹ֨ה

12 [1] § 68 *e* ‖ **14** [1] § 25 *a* | [2] § 15 *k* | [3] § 114 *m* | [4] Gr ἐβούνισεν: Vg *congessit sibi*; frt. l. וַיִּצְבֹּר vel 'וַתִּ ‖ **15** [1] § 113 *l* ‖ **16** [1] § 123 *q*; frt. l. שִׁבֳּלִים תָּשֹׁלּוּ ‖ **17** [1] § 133 *g*; 137 *u* N | [2] cf. § 127 *d* ‖ **18** [1] Vg *ostendit*; 2 mss. וַתַּרְא אֶת־

לִקַּטְתְּ הַיּוֹם וְאָנָה[1] עָשִׂית יְהִי מַכִּירֵךְ בָּרוּךְ וַתַּגֵּד
לַחֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה עִמּוֹ וַתֹּאמֶר שֵׁם הָאִישׁ
20 אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בֹּעַז׃ וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לְכַלָּתָהּ
בָּרוּךְ הוּא לַיהוָה[1] אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חַסְדּוֹ אֶת־הַחַיִּים
וְאֶת־הַמֵּתִים וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגֹּאֲלֵנוּ[2]
21 הוּא׃ וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה[1] גַּם ׀ כִּי[2]־אָמַר אֵלַי עִם־
הַנְּעָרִים אֲשֶׁר־לִי[3] תִּדְבָּקִין[4] עַד אִם־כִּלּוּ[5] אֵת כָּל־הַקָּצִיר
22 אֲשֶׁר־לִי׃ וַתֹּאמֶר נָעֳמִי אֶל־רוּת כַּלָּתָהּ טוֹב[1] בִּתִּי כִּי
23 תֵצְאִי עִם־נַעֲרוֹתָיו[2] וְלֹא יִפְגְּעוּ־בָךְ בְּשָׂדֶה אַחֵר׃ וַתִּדְבַּק
בְּנַעֲרוֹת[1] בֹּעַז לְלַקֵּט עַד־כְּלוֹת[2] קְצִיר־הַשְּׂעֹרִים וּקְצִיר
הַחִטִּים וַתֵּשֶׁב[3] אֶת־חֲמוֹתָהּ׃

III.

1 וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי חֲמוֹתָהּ[1] בִּתִּי הֲלֹא אֲבַקֶּשׁ[2]־לָךְ

19 [1] frt. l. וְאֶת־מִי ‖ **20** [1] § 132 *f* | [2] multi mss. ־ינוּ | **21** [1] πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς; frt. l. אֶל־חֲמוֹתָהּ; cf. Pš [2] § 157 *a* N | [3] § 130 *e* | [4] § 44 *f* [5] § 112 *i* ‖ **22** [1] § 141 *g* | [2] frt. l. נְעָרָיו; cf. v. 8 ‖ **23** [1] frt. l. בְּנַעֲרֵי; cf. v. 22 | [2] Gr συνετέλεσεν: כַּלּוֹת | [3] Vg *reversa est ad:* וַתָּשָׁב אֶל־; ita pauci mss.

III, **1** [1] A τῇ νύμφῃ αὐτῆς: לְכַלָּתָהּ | [2] § 113 *m*

2 מָנ֖וֹחַ אֲשֶׁ֥ר יִֽיטַב־לָֽךְ׃ וְעַתָּ֗ה הֲלֹ֥א בֹ֙עַז֙ מֹֽדַעְתָּ֔נוּ[1] אֲשֶׁ֥ר
הָיִ֖ית אֶת־נַעֲרוֹתָ֑יו[2] הִנֵּה־ה֗וּא[3] זֹרֶ֛ה אֶת־גֹּ֥רֶן הַשְּׂעֹרִ֖ים
3 הַלָּֽיְלָה׃ וְרָחַ֣צְתְּ ׀ וָסַ֗כְתְּ וְשַׂ֧מְתְּ שִׂמְלֹתַ֛יִךְ[1] עָלַ֖יִךְ וְיָרַ֣דְתִּי[2]
4 הַגֹּ֑רֶן אַל־תִּוָּדְעִ֣י לָאִ֔ישׁ עַ֥ד כַּלֹּת֖וֹ לֶאֱכֹ֥ל וְלִשְׁתּֽוֹת׃ וִיהִ֣י[1]
בְשָׁכְב֗וֹ[2] וְיָדַ֙עַתְּ֙ אֶת־הַמָּקוֹם֙ אֲשֶׁ֣ר יִשְׁכַּב־שָׁ֔ם וּבָ֛את
וְגִלִּ֥ית מַרְגְּלֹתָ֖יו וְשָׁכָ֑בְתִּי[3] וְהוּא֙ יַגִּ֣יד לָ֔ךְ אֵ֖ת אֲשֶׁ֥ר
5 תַּעֲשִֽׂין[4]׃ וַתֹּ֖אמֶר אֵלֶ֑יהָ כֹּ֛ל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִ֥י [1] אֶֽעֱשֶֽׂה׃
6-7 וַתֵּ֖רֶד הַגֹּ֑רֶן וַתַּ֕עַשׂ כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־צִוַּ֖תָּה חֲמוֹתָֽהּ׃ וַיֹּ֨אכַל
בֹּ֤עַז וַיֵּשְׁתְּ֙ וַיִּיטַ֣ב לִבּ֔וֹ וַיָּבֹ֕א לִשְׁכַּ֖ב בִּקְצֵ֣ה הָעֲרֵמָ֑ה וַתָּבֹ֣א
8 בַלָּ֔ט וַתְּגַ֥ל מַרְגְּלֹתָ֖יו וַתִּשְׁכָּֽב׃ וַיְהִי֙ בַּחֲצִ֣י הַלַּ֔יְלָה
וַיֶּחֱרַ֥ד הָאִ֖ישׁ וַיִּלָּפֵ֑ת וְהִנֵּ֣ה אִשָּׁ֔ה שֹׁכֶ֖בֶת מַרְגְּלֹתָֽיו[1]׃
9 וַיֹּ֖אמֶר מִי־אָ֑תְּ וַתֹּ֗אמֶר אָנֹכִי֙ ר֣וּת אֲמָתֶ֔ךָ[1] וּפָרַשְׂתָּ֤[2] כְנָפֶ֙ךָ֙[3]
10 עַל־אֲמָ֣תְךָ֔ כִּ֥י גֹאֵ֖ל אָֽתָּה׃ וַיֹּ֗אמֶר בְּרוּכָ֨ה אַ֤תְּ לַֽיהוָה֙[1]
בִּתִּ֔י [2]הֵיטַ֛בְתְּ חַסְדֵּ֥ךְ הָאַחֲר֖וֹן מִן־הָרִאשׁ֑וֹן לְבִלְתִּי־לֶ֗כֶת
11 אַֽחֲרֵי֙ הַבַּ֣חוּרִ֔ים אִם־דַּ֖ל וְאִם־עָשִֽׁיר׃ וְעַתָּ֗ה בִּתִּי֙ אַל־

2 [1] § 89 *b*; 94 *h* [2] frt. l. נְעָרָיו; cf. 2, 8.22 | [3] § 102 *k* ‖ **3** [1] l. sing. שִׂמְלָתֵךְ cum multis mss. et Gr [2] K וְיָרַדְתִּי, Q וְיָרַדְתְּ: § 12 *f* **4** [1] § 119 *z* [2] § 65 *b* [3] cf. v. 3 [4] § 44 *f*; 113 *m* ‖ **5** [1] Q אֵלַי: cf. § 16 *e* ‖ **8** [1] § 126 *h* ‖ **9** [1] § 15 *k* [2] § 119 *w* [3] multi mss. כְּנָפֶיךָ ‖ **10** [1] § 132 *f* | [2] Gr + ὅτι: כִּי

תִּירְאִי כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי[1] אֶעֱשֶׂה־לָּךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל־שַׁעַר
12 עַמִּי כִּי אֵשֶׁת חַיִל אָתְּ׃ וְעַתָּה כִּי[1] אָמְנָם כִּי[2] אִם[3] גֹּאֵל
13 אָנֹכִי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי׃ לִינִי[1] ׀ הַלַּיְלָה וְהָיָה
בַבֹּקֶר אִם־יִגְאָלֵךְ[2] טוֹב יִגְאָל וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ לְגָאֳלֵךְ
14 וּגְאַלְתִּיךְ אָנֹכִי חַי־יְהוָה שִׁכְבִי עַד־הַבֹּקֶר׃ וַתִּשְׁכַּב
מַרְגְּלֹתָו[1] עַד־הַבֹּקֶר וַתָּקָם[2] בְּטֶרֶם[3] יַכִּיר אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ
15 וַיֹּאמֶר אַל־יִוָּדַע כִּי־בָאָה הָאִשָּׁה הַגֹּרֶן׃ וַיֹּאמֶר הָבִי
הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר־עָלַיִךְ וְאֶחֳזִי[1]־בָהּ וַתֹּאחֶז בָּהּ וַיָּמָד שֵׁשׁ־
16 שְׂעֹרִים[2] וַיָּשֶׁת עָלֶיהָ וַיָּבֹא[3] הָעִיר׃ וַתָּבוֹא אֶל־חֲמוֹתָהּ
וַתֹּאמֶר מִי־אַתְּ בִּתִּי וַתַּגֶּד־לָהּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לָהּ
17 הָאִישׁ׃ וַתֹּאמֶר שֵׁשׁ־הַשְּׂעֹרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר
18 [1] אַל־תָּבוֹאִי[2] רֵיקָם אֶל־חֲמוֹתֵךְ׃ וַתֹּאמֶר שְׁבִי בִתִּי עַד
אֲשֶׁר תֵּדְעִין[1] אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר[2] כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ כִּי־
אִם־כִּלָּה הַדָּבָר הַיּוֹם׃

11 [1] frt. add. אֵלַי cum 10 mss.; cf. v. 5 | **12** [1] frt. del. | [2] frt. del | [3] כתיב ולא קרי ‖ **13** [1] ל maiusc. | [2] § 143 *n* ‖ **14** [1] l. Q מַרְגְּלֹתָיו [2] frt. l. וַיָּקָם | [3] K בטרום, Q בְּטֶרֶם ‖ **15** [1] § 69 *b* [2] § 142 *n* | [3] l. וַתָּבֹא cum multis mss., Pš, Vg ‖ **17** [1] Q אֵלַי; cf. v. 5 | [2] § 114 *j* ‖ **18** [1] § 44 *f* | [2] § 137 *p* N

IV.

1 וּבֹ֨עַז עָלָ֣ה הַשַּׁעַר֮ וַיֵּ֣שֶׁב שָׁם֒ וְהִנֵּ֨ה הַגֹּאֵ֤ל עֹבֵר֙
אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּר־בֹּ֔עַז[1] וַיֹּ֛אמֶר ס֥וּרָה [2]שְׁבָה־פֹּ֖ה פְּלֹנִ֣י אַלְמֹנִ֑י
2 וַיָּ֖סַר וַיֵּשֵֽׁב׃ וַיִּקַּ֞ח עֲשָׂרָ֧ה אֲנָשִׁ֛ים מִזִּקְנֵ֥י הָעִ֖יר וַיֹּ֣אמֶר
3 שְׁבוּ־פֹ֑ה וַיֵּשֵֽׁבוּ׃ וַיֹּ֙אמֶר֙ לַגֹּאֵ֔ל חֶלְקַת֙ הַשָּׂדֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר
לְאָחִ֖ינוּ לֶאֱלִימֶ֑לֶךְ מָכְרָ֣ה נָעֳמִ֔י הַשָּׁ֖בָה[1] מִשְּׂדֵ֥ה מוֹאָֽב׃
4 וַאֲנִ֨י אָמַ֜רְתִּי אֶגְלֶ֣ה אָזְנְךָ֮ לֵאמֹר֒ קְ֠נֵה נֶ֣גֶד הַיֹּשְׁבִ֜ים וְנֶ֣גֶד[1]
זִקְנֵ֣י עַמִּ֗י אִם־תִּגְאַל֙[2] גְּאָ֔ל וְאִם־לֹ֨א יִגְאַ֜ל[3] הַגִּ֣ידָה לִּ֗י
וְאֵדְעָ֙[4] כִּ֣י אֵ֤ין זוּלָֽתְךָ֙ לִגְא֔וֹל וְאָנֹכִ֖י אַחֲרֶ֑יךָ וַיֹּ֖אמֶר אָנֹכִ֥י
5 אֶגְאָֽל[5]׃ וַיֹּ֣אמֶר בֹּ֔עַז בְּיוֹם־קְנוֹתְךָ֥ הַשָּׂדֶ֖ה מִיַּ֣ד נָעֳמִ֑י
וּ֠מֵאֵת[1] ר֣וּת הַמּוֹאֲבִיָּ֤ה אֵֽשֶׁת־הַמֵּת֙ קָנִ֔יתִי[2] לְהָקִ֥ים שֵׁם־
6 הַמֵּ֖ת עַל־נַחֲלָתֽוֹ׃ וַיֹּ֣אמֶר הַגֹּאֵ֗ל לֹ֤א אוּכַל֙ לִגְאָול־[1]לִ֔י
פֶּן־אַשְׁחִ֖ית אֶת־נַחֲלָתִ֑י גְּאַל־לְךָ֤ אַתָּה֙ אֶת־גְּאֻלָּתִ֔י כִּ֥י
7 לֹא־אוּכַ֖ל לִגְאֹֽל׃ וְזֹאת֩[1] לְפָנִ֨ים בְּיִשְׂרָאֵ֜ל עַל־הַגְּאוּלָּ֣ה
וְעַל־הַתְּמוּרָ֗ה לְקַיֵּ֣ם[2] כָּל־דָּבָ֔ר שָׁלַ֥ף[3] אִ֛ישׁ נַעֲל֖וֹ וְנָתַ֣ן

IV, **1** [1] § 158 *i* [2] § 177 *e* ‖ **3** [1] § 145 *e* ‖ **4** [1] § 132 *g* | [2] § 113 *n* | [3] l. תִגְאַל cum multis mss, Gr Pš Vg [4] K וָאֵדַע, l. Q וְאֵדְעָה | [5] § 112 *f* **5** [1] l. גַּם אֶת cum Pš Vg, vel וְגַם אֶת [2] K קָנִיתִי. l. Q קָנִיתָ cum Gr Pš Vg **6** [1] ו abundat ‖ **7** [1] Gr καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα: frt. l. וְזֶה הַמִּשְׁפָּט [2] § 80 *h* | [3] Gr καὶ ὑπελύετο: וְשָׁלַף; frt. l. יִשְׁלֹף

8 לְרֵעֵ֑הוּ וְזֹ֥את הַתְּעוּדָ֖ה בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ וַיֹּ֧אמֶר הַגֹּאֵ֛ל לְבֹ֖עַז
9 קְנֵה־לָ֑ךְ וַיִּשְׁלֹ֖ף נַעֲלֽוֹ[1]׃ וַיֹּ֨אמֶר בֹּ֜עַז לַזְּקֵנִ֣ים וְכָל־הָעָ֗ם
עֵדִ֤ים אַתֶּם֙ הַיּ֔וֹם כִּ֤י קָנִ֙יתִי֙[2] אֶת־כָּל־אֲשֶׁ֣ר לֶֽאֱלִימֶ֔לֶךְ
10 וְאֵ֛ת כָּל־אֲשֶׁ֥ר לְכִלְי֖וֹן וּמַחְל֑וֹן מִיַּ֖ד נָעֳמִֽי׃ וְגַ֣ם אֶת־ר֣וּת
הַמֹּאֲבִיָּה֩ אֵ֨שֶׁת מַחְל֜וֹן קָנִ֧יתִי לִ֣י לְאִשָּׁ֗ה לְהָקִ֤ים שֵׁם־
הַמֵּת֙ עַל־נַ֣חֲלָת֔וֹ וְלֹֽא־יִכָּרֵ֥ת שֵׁם־הַמֵּ֛ת מֵעִ֥ם אֶחָ֖יו
11 וּמִשַּׁ֣עַר מְקוֹמ֑וֹ עֵדִ֥ים אַתֶּ֖ם הַיּֽוֹם׃ וַיֹּ֨אמְר֜וּ[1] כָּל־הָעָ֧ם
אֲשֶׁר־בַּשַּׁ֛עַר וְהַזְּקֵנִ֖ים עֵדִ֑ים[1] יִתֵּן֩ יְהוָ֨ה אֶת־הָאִשָּׁ֜ה הַבָּאָ֣ה
אֶל־בֵּיתֶ֗ךָ כְּרָחֵ֤ל ׀ וּכְלֵאָה֙ אֲשֶׁ֨ר בָּנ֤וּ שְׁתֵּיהֶם֙ אֶת־בֵּ֣ית
יִשְׂרָאֵ֑ל וַעֲשֵׂה־חַ֣יִל בְּאֶפְרָ֔תָה וּקְרָא[2]־שֵׁ֖ם בְּבֵ֥ית לָֽחֶם׃
12 וִיהִ֤י בֵֽיתְךָ֙ כְּבֵ֣ית פֶּ֔רֶץ אֲשֶׁר־יָלְדָ֥ה תָמָ֖ר לִֽיהוּדָ֑ה מִן־
13 הַזֶּ֗רַע אֲשֶׁ֨ר יִתֵּ֤ן יְהוָה֙ לְךָ֔ מִן־הַנַּעֲרָ֖ה הַזֹּֽאת׃ וַיִּקַּ֨ח
בֹּ֤עַז אֶת־רוּת֙ וַתְּהִי־ל֣וֹ לְאִשָּׁ֔ה וַיָּבֹ֖א אֵלֶ֑יהָ וַיִּתֵּ֨ן יְהוָ֥ה
14 לָ֛הּ הֵרָי֖וֹן וַתֵּ֥לֶד בֵּֽן׃ וַתֹּאמַ֤רְנָה הַנָּשִׁים֙ אֶֽל־נָעֳמִ֔י בָּר֣וּךְ
יְהוָ֔ה אֲשֶׁר֙ לֹ֣א הִשְׁבִּ֥ית לָ֛ךְ[1] גֹּאֵ֖ל הַיּ֑וֹם וְיִקָּרֵ֥א שְׁמ֖וֹ
15 בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ וְהָ֤יָה לָךְ֙ לְמֵשִׁ֣יב[1] נֶ֔פֶשׁ וּלְכַלְכֵּ֖ל אֶת־שֵׂיבָתֵ֑ךְ
כִּ֤י כַלָּתֵךְ֙ אֲשֶׁר־אֲהֵבַ֔תֶךְ יְלָדַ֔תּוּ אֲשֶׁר־הִיא֙[2] ט֣וֹבָה לָ֔ךְ

8 [1] Gr + καὶ ἔδωκεν αὐτῷ; frt. l. וַיִּתֵּן לוֹ ‖ **9** [1] frt. l. וּלְכָל־ cum 1 ms. | [2] § 112 *f* | **11** [1] frt. l. cum Gr: וַיֹּאמֶר כל־העם אשר בשער עדים והזקנים אָמְרוּ | [2] frt. l. קְנֵה vel קְנֵא ‖ **14** [1] frt. l. לַמֵּת ‖ **15** [1] § 31 *c* | [2] § 158 *g*

16 מִשִּׁבְעָה בָּנִים׃ וַתִּקַּח נָעֳמִי אֶת־הַיֶּלֶד וַתְּשִׁתֵהוּ בְחֵיקָהּ
17 וַתְּהִי־לוֹ לְאֹמֶנֶת׃ ¹וַתִּקְרֶאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם לֵאמֹר
יֻלַּד־בֵּן לְנָעֳמִי וַתִּקְרֶאנָה¹ שְׁמוֹ עוֹבֵד הוּא אֲבִי־יִשַׁי
אֲבִי דָוִד׃ פ
18 וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פָּרֶץ פֶּרֶץ הוֹלִיד אֶת־חֶצְרוֹן׃
19 וְחֶצְרוֹן הוֹלִיד אֶת־רָם וְרָם הוֹלִיד אֶת־עַמִּינָדָב׃
20 וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחְשׁוֹן וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת־שַׂלְמָה¹׃
21 וְשַׂלְמוֹן¹ הוֹלִיד אֶת־בֹּעַז וּבֹעַז הוֹלִיד אֶת־עוֹבֵד׃
22 וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יִשָׁי וְיִשַׁי הוֹלִיד אֶת־דָּוִד׃

17 [1] frt. l. וַתֹּאמַרְנָה הַשְּׁכֵנוֹת יֻלַּד בֵּן לְנָעֳמִי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ עוֹבֵד; cf. Pš ‖ **20-21** [1] l. bis שַׂלְמוֹן aut bis שַׂלְמָה cum aliquot mss.

SIGLA ET COMPENDIA:

A	Codex Gr. Alexandrinus.
B	Codex Gr. Vaticanus.
Gr	Graeca versio LXX interpretum.
K	Keṯīb.
Pš	Syriaca versio Pešitto.
Q	Qerē.
TM	Textus masoreticus.
Vg	Vulgata.
add.	adde, addendum.
cf.	confer.
del.	dele, delendum.
frt.	fortasse.
l.	lege, legendum.
ms.	codex manuscriptus.
mss.	codices manuscripti
v.	versus.
+	plus.
§	remittit ad paragraphum (§) libri: P. Joüon, *Grammaire de l'hébreu biblique* (1923).

(Lectiones coniecturales, in notis criticis admissae, in commentario: P. Joüon, *Ruth, Commentaire philologique et exégétique* [1924] illustrantur).

רות

LIBRI RUTH TEXTUM HEBRAICUM

ad usum scholarum

edidit

PONTIFICIUM INSTITUTUM BIBLICUM

animadversionibus criticis illustravit

P. PAULUS JOÜON S. I.

in eodem P. I. B. Professor

ROMAE
Pontificium Institutum Biblicum
(Piazza della Pilotta, 35)

1924